

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 36 RvO VVD over verlenging pilot
vrijlating eindejaarsuitkering
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 82779-2025
Datum 26-3-2025 Uw brief van 5 maart 2025 Uw kenmerk

Geachte lezer,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door mevrouw E. Akkerman van de VVD gestelde vragen ex art. 36 RvO over de verlenging pilot vrijlating eindejaarsuitkering.

- 1. De VVD vindt het van belang dat we bij pilots goed kijken naar wat het oplevert en wat het kost. In de brief staat dat de mensen die hun eindejaarsuitkering mogen houden daar positief over zijn en ook dat het niet verrekenen administratieve lasten vermindert. Zijn deze twee punten, die overduidelijk wel te verwachten waren, niet wat licht om een weloverwogen oordeel over de pilot te kunnen vellen? En waarom wel of niet?*

In 2019 is de gemeente Groningen gestart met een pilot om de eindejaarsuitkering van mensen die parttime werken en aanvullend bijstand ontvangen, niet te verrekenen. De proef is destijds bedoeld om het verrekenen van inkomsten in de bijstand eenvoudiger te maken en daarmee financiële problemen te voorkomen. Daarnaast wilden we parttime werken belonen en de administratieve last voor de gemeente verkleinen. Het afgelopen jaar hebben ongeveer 170 mensen gebruik gemaakt van de vrijlating van de eindejaarsuitkering. Dit is een stimulans voor mensen om naast de uitkering parttime te gaan werken en maakt dat werken meer loont. Eind vorig jaar zou de pilot worden beëindigd omdat de Participatiewet in balans (waarbij de Participatiewet wordt gewijzigd) in werking zou treden. Met de inwerkingtreding van deze wetswijziging zouden de bijverdiengrenzen worden verruimd die parttime werken naast de uitkering makkelijker zouden maken en stimuleren. Aangezien deze wetgeving is uitgesteld en wij niet willen dat mensen daarvan de dupe worden, handelen we volgens ons

Volgvel 1

dus in de geest van de Participatiewet in balans. Als we voor deze laatste periode de pilot stoppen en daarmee parttime werken minder aantrekkelijk maken zonder dat daar een alternatief tegenover staat, vinden wij dit een verkeerd signaal afgeven. Snelle openvolging van een systeemverandering zorgt bovendien voor onduidelijkheid en onrust bij betrokkenen, terwijl we ons juist inzetten voor eenvoud van onze dienstverlening zodat dit bijdraagt aan vermindering van stress bij mensen.

2. *Waarom wordt er niet uitgebreider gekeken wat de pilot heeft opgeleverd?*

2.a Hoeveel mensen zijn bijvoorbeeld extra gaan werken door deze regeling?

Jaar	Vrijlating 2019	Vrijlating 2020	Vrijlating 2021	Vrijlating 2022	Vrijlating 2023	Vrijlating 2024
Aantal inwoners	190 inwoners	211 inwoners	212 inwoners	190 inwoners	177 inwoners	171 inwoners
Vrijgelaten bedrag	€ 56.770, --	€ 61.235, --	€ 89.791, --	€ 78.814, -	€ 77.000, --	€ 85.800, --

Uit de pilot kwam naar voren dat de vrijlating een positief effect had op inwoners, dat het vrijlaten van de eindejaarsuitkering werd gewaardeerd en dat het een stimulans was om parttime te blijven werken en in sommige gevallen om meer te gaan werken. Van de 177 inwoners die in 2023 parttime inkomsten hadden naast de uitkering, zijn 28 inwoners in 2024 uit de uitkering gegaan, omdat ze voldoende inkomsten uit werk hadden. De aantallen voor 2024 kunnen we begin volgend jaar berekenen. Ook heeft de bijstandsgerechtigde minder administratieve lasten omdat de eindejaarsuitkering niet meer hoeft te worden verrekend. Doordat het verrekenen niet meer nodig is, zit de bijstandsgerechtigde in de navolgende maanden niet meer in financiële onzekerheid. Dit is in lijn met het Kappen van het Regelingenwoud waarin we streven naar eenvoud en de menselijke maat. Aangezien we in de veronderstelling waren dat er met de Participatiewet in balans andere instrumenten zouden komen die parttime werken zouden stimuleren hebben we dit laatste jaar de effecten van de pilot niet meer uitgebreid onderzocht, behalve dat we gedurende het afgelopen jaar in contact met bijstandsgerechtigden die parttime werken nog steeds positieve signalen hebben opgevangen van inwoners over het vrijlaten van de eindejaarsuitkering.

3. *Is het verantwoord over rechtmatigheid niet bedoeld voor zaken die het college achteraf constateert en die per ongeluk misgegaan zijn in plaats van actief te besluiten om niet rechtmatig te gaan handelen?*

Het college heeft de huidige werkwijze voortgezet omdat het van mening is dat parttime werken naast de uitkering een positieve bijdrage levert aan de betrokkene en aan de maatschappij in het algemeen. We realiseren ons dat we daarmee de grenzen opzoeken van de Participatiewet. We kunnen dit verantwoord doen omdat dit in het verlengde ligt van de nieuwe Participatiewet in balans, waardoor de mogelijkheden worden verruimd om deeltijd werken naast de uitkering te stimuleren. Deze wetgeving is wederom uitgesteld. Voortzetting van de huidige werkwijze is alleen aan de voorkant te regelen.

4. *Het college overtreedt hier bewust de wet, waarom denkt zij dat dat acceptabel is als het volgens haar “onze inwoners ten goede komt”?*

Zie het antwoord op vraag 2 en vraag 5.

5. *Volgens de VVD zijn er veel zaken die onze inwoners ten goede komen. Kan het college uitleggen wanneer “het aanvaarden van juridische risico's, als het onze inwoners ten goede komt” precies wel en wanneer precies niet wordt toegepast?*

Deze vraag kan niet in z'n algemeenheid beantwoord worden. Er is sprake van buitenwettelijk begunstigend beleid. In dit geval wordt het stimuleren van parttime werken beoogd door de eindejaarsuitkering vrij te laten. Daarmee wordt in begunstigende zin afgeweken van een wettelijke bepaling die als te beknellend wordt beschouwd. Het instrument van buitenwettelijk begunstigend beleid wordt terughoudend toegepast, maar daar waar mogelijk zoeken we de grenzen op als inwoners de dupe worden van die wettelijke bepalingen of als we inwoners extra kunnen ondersteunen. Daarbij wordt het doel dat wordt beoogd steeds afgewogen tegen het doel van de wettelijke norm en de mate waarin een afwijking geaccepteerd kan worden. Ook wegen we het af tegen de financiële consequenties. Het uitgangspunt blijft een rechtmatige uitvoering van de Participatiewet, maar soms wordt daarbij de grens opgezocht.

6. *De VVD gunt iedereen een eindejaarsuitkering zonder gedoe. Zou het niet beter zijn om deze groep mensen –verder- te begeleiden naar meer of beter betaald werk, waardoor zij in de toekomst álle toeslagen en extra's zelf mogen houden?*

In onze dienstverlening aan bijstandsgerechtigden stimuleren we hen in meerdere opzichten om aan het werk te gaan of stappen te zetten die bijdragen aan zijn of haar ontwikkeling. Het verrichten van parttime werk is één van de manieren om zich verder te ontwikkelen waarbij het uiteindelijke ultieme doel volledige uitstroom uit de bijstand is. Echter is dit niet voor iedereen weggelegd. Voor sommige mensen in de bijstand is werken in deeltijd (soms tijdelijk) het maximaal haalbare. Met ons werk- en ontwikkelprogramma hebben we extra ingezet om inwoners te ondersteunen richting (parttime) werk of om een ontwikkelstap te zetten. Binnenkort zal uw raad hierover worden geïnformeerd.

Volgvel 3

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

loco-burgemeester,
Mirjam Wijnja

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.